

1. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/2583
Toplantı Tarihi/Sayısı : 07.08.2025/54
Karar Numarası : 2025/471
Başvuran : S.E.
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Antalya S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Vekili/ Vasisi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın, bulunduğu ceza infaz kurumunda arama ve denetlemelerin usulüne uygun yapılmadığına ilişkin çeşitli mercilere yaptığı şikâyetlerinden vazgeçmesi için kurum görevlilerinin baskısına ve hakaretlerine maruz kaldığı, ayrıca kendisini rahatsız etmek için koğuşundaki havalandırmanın sürekli açık tutulduğu iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

- Kamu Denetçiliği Kurumuna ve Antalya Cumhuriyet Başsavcılığına, barındırıldığı Kurumda aramaların yetersiz kaldığına, her türlü delici ve kesici aletin rahatlıkla saklandığına dair dilekçeler yazdığını,
- İlgili dilekçelerinden vazgeçmesi için Kurum İkinci Müdürünün odasına çağırıldığını ve ikaz edildiğini, dilekçelerinin ilgili kurumlara gönderilmesini talep etmesi üzerine Kurum Başmemuru tarafından aşağılayıcı muameleye maruz bırakıldığını,
- Kurumun her odasında havalandırma fanı bulunmasına rağmen sadece kendi odasında bulunan fanın çalıştırılarak gürültüye maruz bırakıldığını,
- Kendisine psikolojik baskı uygulandığını, iddia etmektedir.

3. Muhatap Antalya S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle:

- Kurumda barındırılan tüm mahpusların dilekçelerinin sabah 08.00'da yapılan sayım sırasında görevlilerce teslim alındığı, toplanan dilekçelerin tasnif edilerek zaman kaybetmeksizin ilgili makamlara gönderildiği, mahpusların talep etmeleri halinde ilgili dilekçelere ilişkin çıkış numaralarının kendilerine tebliğ edildiği,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

- b. Kurumda barındırılan herhangi bir mahpusa karşı yazmış oldukları dilekçe içerikleri nedeniyle psikolojik işkence, aşağılayıcı muamele, tahrik ve iftira gibi durumların söz konusu olmadığı,
- c. Odaların bulunduğu koridorlarda ikişer adet yangın tahliye fanı bulunduğu ve bu fanların sadece olağanüstü durumlarda kullanılmak üzere tasarlandığı, söz konusu fanların başvuran üzerinde bir baskı yöntemi olarak gereksiz yere çalıştırıldığı iddiasının gerçeği yansıtmadığı,
- belirtilmiştir.
4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından yazılı görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı" başlıklı 17'nci maddesi şöyledir: *"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. (...) Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz. (...)"*

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun *"Kurumun görevleri"* başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir

7. 6701 sayılı Kanun'un *"Başvurular"* başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in *"Karar türleri"* başlıklı 65'inci maddesi şöyledir: *"Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."*

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

11. Birleşmiş Milletler (BM) Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin 7'nci maddesi şöyledir: *"Hiç kimse işkenceye ya da zalimane, insanlık dışı ya da küçük düşürücü muamele ya da cezalandırmaya maruz bırakılamaz ..."*

12. Aynı Sözleşme'nin 10'uncu maddesinin birinci fıkrası şöyledir: *"Özgürlüğünden yoksun bırakılan herkese insanca ve kişinin doğuştan sahip olduğu onura saygı gösterilerek davranılır."*

13. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), kötü muamele konusundaki iddiaların uygun delillerle desteklenmesi gerektiğine işaret eder (AİHM, Klaas/Almanya, B. No: 15473/89, 22/9/1993, para. 30). *"İddia edilen olayların gerçekliğini tespit etmek için her türlü şüpheden uzak, makul kanıtların varlığı gerekir. Bu nitelikteki bir kanıt, yeterince ciddi, açık ve tutarlı emarelerden ya da aksi ispat edilemeyen birtakım karinelerden de oluşabilir."* (AİHM, İrlanda/Birleşik Krallık, B. No: 5310/71, 18/1/1978, para. 161; AİHM, Labita/İtalya, B. No: 26772/95, 6/4/2020 para. 121) AİHM'e göre kanıtlar toplanırken tarafların takındıkları tutumlar dikkate alınmalıdır (AİHM, Tanlı/Türkiye, B. No: 26129/95, 10/4/2001, para. 109) ve deliller yeterince sağlam, açık, birbiriyle uyumlu çıkarımların; aksi ispat edilemez maddi karinelerin bir arada var olmasıyla elde edilebilir (AİHM, Subaşı ve Çoban/Türkiye, B. No: 20129/07, 9/7/2013, para. 33).

14. AİHM, makul şüphe bulunmaması ya da bütün makul kuşkunun ötesinde şeklinde bir kanıtlama standardı uygulamaktadır. Ancak Mahkeme, bu kanıtlamaya yeterince sağlam, kesin ve birbirleriyle uyumlu çıkarsamaların ve aynı ölçüde çürütülememiş maddi karinelerin bir arada bulunmasıyla varılabileceğini kabul etmektedir (AİHM, İrlanda/Birleşik Krallık, B. No: 5310/71, 18/1/1978, para. 161).

15. Anayasa Mahkemesine (AYM) göre kötü muameleye maruz kalması nedeniyle mağdur olduğunu ileri süren kişilerin kötü muamele yasağı kapsamına giren ağırlıkta bir muamele görmüş olabileceklerini gösteren emare ve delil sunmaları gerektiğini belirtmek gerekir (AYM, Beyza Metin, B. No: 2014/19426, 12/12/2018, para. 45). Benzer bir kararında AYM, *"Kötü muamele konusundaki iddialar, uygun delillerle desteklenmelidir. İddia edilen olayların gerçekliğini tespit etmek için, her türlü şüpheden uzak, makul kanıtların varlığı gerekir. Bu nitelikteki bir kanıt, yeterince ciddi, açık ve tutarlı emarelerden ya da aksi ispat edilemeyen birtakım karinelerden de oluşabilir. Bu bağlamda kanıtlar toplanırken tarafların takındıkları tutumlar dikkate alınmalıdır. Ancak bu uygun koşulların tespiti halinde bir kötü muamelenin varlığından bahsedilebilir."* şeklinde bir yaklaşım sergilemiştir (AYM, Cezmi Demir ve Diğerleri, B. No: 2013/293, 17/7/2014, para. 95).

16. Başvuran tarafından, bulunduğu ceza infaz kurumundaki bazı görevlileri çeşitli mercilere şikâyet etmesi üzerine söz konusu şikâyetlerinden vazgeçirmek için Kurum yöneticileri tarafından çeşitli yöntemlerle üzerinde baskı kurulduğu, aşağılayıcı ve hakaret içeren söz ve davranışlara maruz bırakıldığı ve kendisini rahatsız etmek için koğuşundaki havalandırmanın sürekli açık tutulduğu iddia edilmektedir.

17. Gerçekleştirilen incelemede, başvuran tarafından şikâyet dilekçelerinin işleme konulmadığı, çıkış

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

numaralarının kendisine verilmediği veya ilgili mercilerine gönderilmediğine dair bir iddiasının ileri sürülmediği, dolayısıyla dilekçelerinin ilgili kurumlara gönderilebildiği, Kurum yöneticilerinin baskısı sonucunda başvuranın şikâyetlerinden vazgeçmesinin söz konusu olmadığı ve Kurumumuza da başvuru yapabildiği anlaşılmaktadır.

18. Diğer yandan, başvuru dilekçesinde başvuranın Kurum İkinci Müdürünün odasında herhangi bir fiziksel şiddete veya küfür/hakaret içeren bir söze maruz kaldığı yolunda bir iddiaya da yer verilmediği, “*Şikayetinden vazgeçmeyeceğini söylemesi üzerine kendisine karşı kurum yöneticisinin “Defol git demek istercesine, sağ elini havaya kaldırarak sallamak suretiyle” aşağılayıcı tarzda muamelede bulunduğu*” ileri sürüldüğü anlaşılmış olup; başvuranın söz konusu iddialarını destekler nitelikte herhangi bir emare bulunmadığı gibi söz konusu eylemlerin işkence ve kötü muamele kapsamında değerlendirilebilecek bir boyuta ulaşmadığı kanaatine varılmıştır.

19. Ayrıca, başvuran tarafından kendisini rahatsız etmek için koğuşundaki havalandırmanın sürekli açık tutularak gürültüye maruz bırakıldığı iddia edilmiş ise de; muhatap kurumca sunulan yazılı görüşte, odaların bulunduğu koridorlarda ikişer adet yangın tahliye fanı bulunduğu ve bu fanların sadece olağanüstü durumlarda kullanılmak üzere tasarlandığı, söz konusu fanların başvuran üzerinde bir baskı yöntemi olarak gereksiz yere çalıştırıldığı iddiasının gerçeği yansıtmadığı belirtilmiş olup, söz konusu iddianın kişi üzerinde psikolojik baskı unsuru olarak kullanıldığına dair bir emare bulunmaması nedeniyle dayanaktan yoksun olduğu değerlendirilmiştir.

20. Sonuç olarak, yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri ve konuya ilişkin içtihatlar çerçevesinde yapılan değerlendirmede, başvurudaki iddialar kapsamında hak ihlaline varan bir uygulamanın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

7/8/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

e-imzalıdır

Evren BAŞAR
Üye

e-imzalıdır

Av. Fatma ÇINAR
Üye

e-imzalıdır

Av. Melahat DEMİR
Üye

e-imzalıdır

Av. Selami AÇAN
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No: